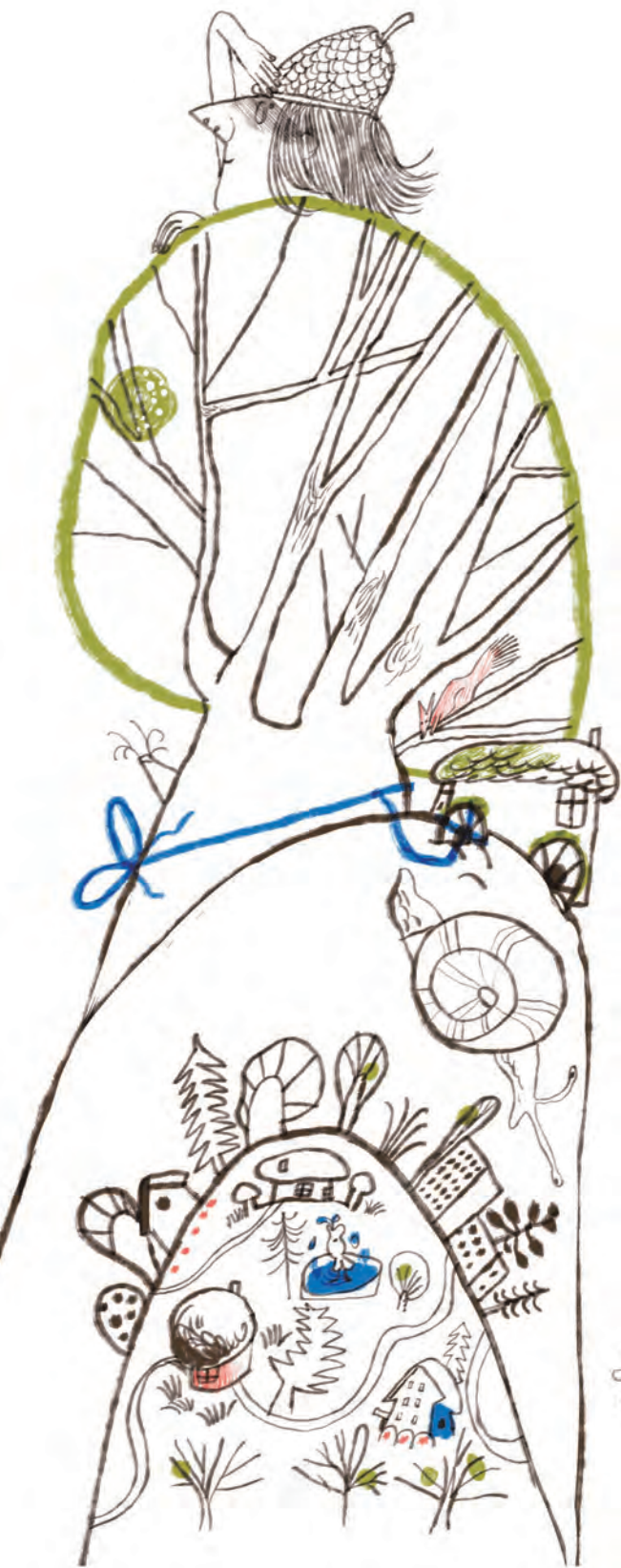

Частина перша

Мішок

Кальошко жив на краю світу
в хатинці на колесах.

Колеса наполовину вгрузли
в землю і поросли веселим зеле-
ним мохом. Але Кальошко знав,
що одного чудового дня вони
знову почнуть обертатися. І пове-
зуть його далеко-далеко за край
світу — напевно, в інші світи.

І Кальошко тоді стане схожим
на равлика, який подорожує ра-
зом зі своєю хатинкою. Бо подо-
рожувати він дуже любив, але
свою хатинку любив іще дужче.
Однак понести її на плечах, як це
роблять равлики, не подужав би.
Тому й чекав, коли закрутяться
колеса.

А щоб вони, бува, не закрути-
лися в той час, коли його не буде
вдома, і хатинка не втекла, Ка-
льошко прив'язував її мотузкою
до стовбура великого Дуба, що

ріс поруч — так, як прив'язують теля, щоб воно не почало вибрикувати й не наробило шкоди.

Ще під Дубом жив великий Равлик. Він також дуже любив мандрувати, але був уже старенький і далеку дорогу не подужав би. Тому домовився з Кальошком: щойно колеса закрутяться, той швиденько вискочить і забере друга до себе в хатинку. Адже разом мандрувати веселіше.

Крім Кальошка, на краю світу був великий Ліс. Власне кажучи, Ліс і був краєм світу. Бо що за ним — про те не знав ніхто. Себто ані Кальошко, ані Равлик. Певно, не знав навіть Дуб. Бо скільки друзі в нього не запитували, а він усе відмовчувався. Одного разу Кальошко з цікавості навіть видерся на Дуба, щоб із вершечка роздивитися овид — але, крім великого Лісу, так нічого й не побачив.

А видно було далеко — адже і Дуб високий-превисокий, і сам Кальошко теж нічогенький. Принаймні найвищий з-поміж усіх людей, що жили в містечку неподалік. І худий-худючий — про такого кажуть «довготелесий». Але про Кальошка так казали нечасто. Зазвичай про нього казали просто Кальошко.

2

А містечко було не таке й велике, однак і не надто маленьке. І жили там люди різні — хоча й менші від Кальошка. Деякі лише трішечки менші, а деякі й геть мацьопкі. Жили вони так

само в хатах і будинках — але більших і зовсім без коліс. Певно, ті люди геть не любили мандрувати.

Але що Кальошка чудувало найдужче, то це те, що деякі люди жили буквально на головах одні в одних. Були навіть такі сім'ї, на головах у яких жило аж восьмеро сімей. А кожна сім'я — це принаймні три-чотири людини. Отже, та сім'я, що жила внизу, тримала на собі аж двадцятьох чотирьох людей! Кальошко спеціально порахував — і жахнувся! Не дивно, що ці люди не люблять мандрувати — це ж які потрібні колеса, щоб вони витримали отаке хатинисько!

З усіма тими людьми Кальошко жив у мирі, але — про всяк випадок — вважав їх диваками. А вони, у свою чергу, вважали диваком Кальошка. І тут нічого не вдієш: у кожного своє розуміння того, що таке диво, а що — дивацтво.

Та жити із чогось треба — тому хоч-не-хоч, а з диваками доводиться мати справу. Кальошко жив із того, що збирав гриби, ягоди та інші лісові дари й виносив їх продавати на базарчик на краю містечка. Натомість купував собі хліба, олії, а інколи навіть маленьку дивовижу — помідор. Приносив його додому, трепетно клав у центрі стола — і в такі дні вони з Равликом довго сиділи мовчки й милувалися тим, як сонячні промені виграють на соковитих червонястих боках.

А коли сонце ховалося за Ліс і промені втікали поміж дерев, Кальошко зітхав, виходив із хати, йшов на свій городець — і невдовзі приносив звідти чималий пучок зеленої цибулі, подорожника, петрушки, молоді кропиви та іншої хрумкої зелені.

В урочистій тиші дрібнив цю зелень, тоді старанно, щоб не пролити ні краплини соку, нарізав помідор, скроплював олією, краяв шматок хліба — лише собі, бо Равлик хліба не їв, — і вони з другом раювали. А Дуб зазірав у вікно й усміхався.

3

Одного разу Кальошкові пощастило назбирати багато-багато грибів — так що вони ледве вмістилися в його найбільший мішок. Обережно, щоб не розчавити жодного, він поніс мішок на базарчик, мріючи про те, що до помідора купить сьогодні їм із Равликом ще й огірок.

Дивні люди купували гриби охоче, і настрої у Кальошка був особливо сонячний. Він широко всміхався кожному і навіть — що траплялося з ним украй рідко — розмовляв.

— Як справи, Кальошку?

— Гарно!

— А не червиві твої гриби?

— Гарні!

— Де це ти стільки назбирав?

— У Лісі!

— І як там, у лісі?

— Гарно!

- А хатинка твоя стоїть?
— Стоїть.
— Не їде?
— Ще ні. Але поїде. Відчуваю, що вже скоро...
— І ми тебе більше не побачимо?
— Побачите. Хто їде в мандри, той завжди повертається. Бо навіщо ж тоді їхати, якщо не повернешся? Тоді нецікаво...
— А куди ти поїдеш?
— За край світу.
— Гм... І що ж там, за краєм світу?
— Певно ж, інші світи.
— І ти нам розкажеш, які вони? Як там люди живуть?
— Розкажу. І тоді ви теж туди поїдете. Щоб повернутися...
— А може, й не повернемося. Може, там людям краще живеться, ніж у нас?
— Може, й краще. Скрізь краще, де нас нема...

